Ealaín na hArdteistiméireachta

Cónascadh Lá 1 go 3 den Seimineár Náisiúnta

Oide

Jewelled Moon, detail, Sorcha O'Raghallaigh

Cé hé Oide?

Is seirbhís tacaíochta nua de chuid na Roinne Oideachais do scoileanna í Oide, a seoladh go hoifigiúil ar an 1 Meán Fómhair, 2023. Tá an tseirbhís mar thoradh ar chomhtháthú LCS, CNIM, SSM agus SFGM, trína dtugtar saibhreas saineolais agus acmhainní le chéile chun tacú níos fearr lenár gcóras oideachais.

Oide

Tacaíocht d'Amharc-Ealaín/ Ealaín

www.oide.ie

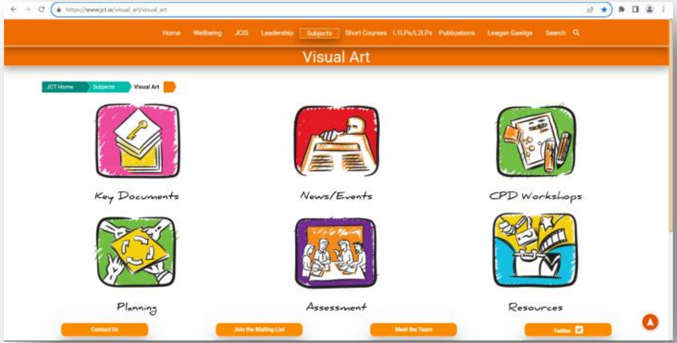

www.jct.ie

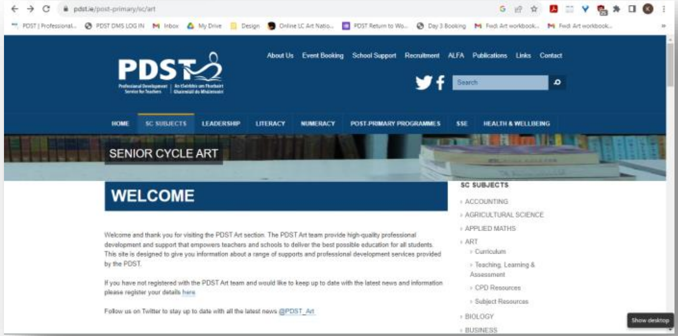

www.pdst.ie

Seo í an Fhoireann

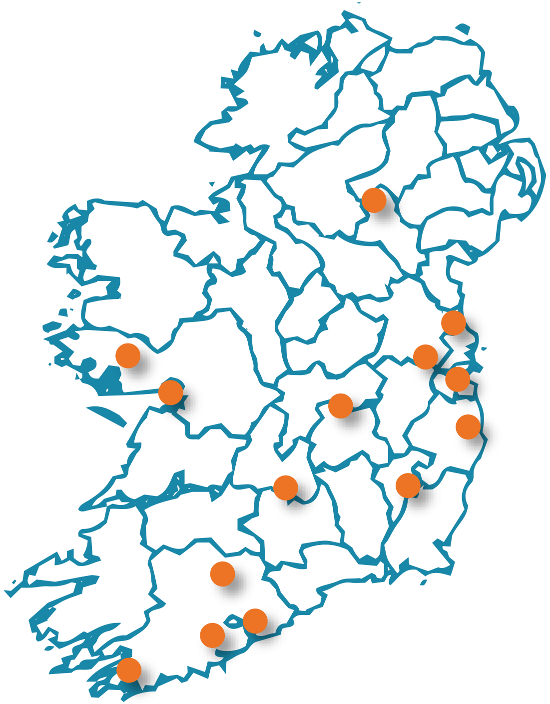

Gemma Tierney
Ceannaire
Sinsearach

Stephanie Hodgers
Ceannaire
Foghlaim
Ghairmiúil

Melissa Murphy
Ceannaire
Foghlaim Ghairmiúil

Kathleen McCormack
Ceannaire Foghlaim
Ghairmiúil

Orla Doyle
Ceannaire
Foghlaim Ghairmiúil

&

Múinteoirí comhlacha ó gach cearn den tír

Forléargas ar Sheimineár an Lae Inniu

Oide

Seisiún 1 9.30 – 11.00	Sonraíocht Ealaíne na hArteistiméireachta a fhiosrú Na Torthaí Foghlama a iniúchadh
Seisiún 2 11.15 – 1.00	Aonad foghlama a phleanáil do gach foghlaimeoir Creat an Amharcstaidéir a iniúchadh
Seisiún 3 2.00 - 3.30	A bhreithniú conas a thacóidh an tAmharcstaidéar leis an teagasc agus leis an bhfoghlaim Athbhreithniú ar shocruithe measúnaithe

Ealaín na hArdteistiméireachta

Seisiún 1

Le linn Sheisiún 1, déanfaimid na nithe seo a leanas:

- Dul i dtaithí ar an tSonraíocht Ealaíne agus ar na doiciméid bheartais tacaíochta
- Ná Snáitheanna, Snáithaonaid, Torthaí Foghlama agus Briathra Gnímh a fhiosrú
- Intinní Foghlama agus Critéir Ratha Chomhthóghta a iniúchadh

Forléargas ar an Ardteistiméireacht

Oide

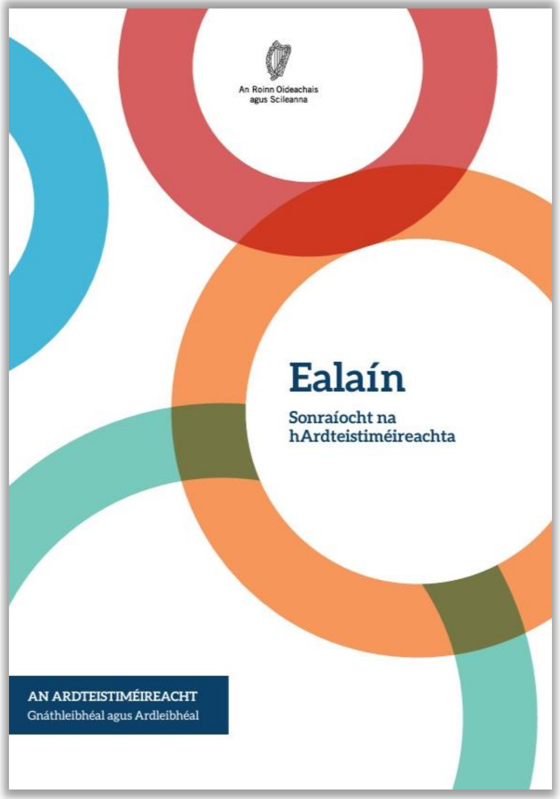

180 uair an chloig d'am teagmhála ranga

Scrúdaíodh an chéad chohórt 2023

Forléargas ar an measúnú

Measúnaithe ag an nGnáthleibhéal agus an Ardleibhéal araon

Obair Chúrsa Phraiticiúil 50%

Scrúdú Praiticiúil 20%

Scrúdú Scríofa 30%

Difreáil trí thorthaí foghlama na sonraíochta

Sa phróiseas teagaisc agus foghlama

Trí mheasúnú

Forléargas ar an Ardteistiméireacht

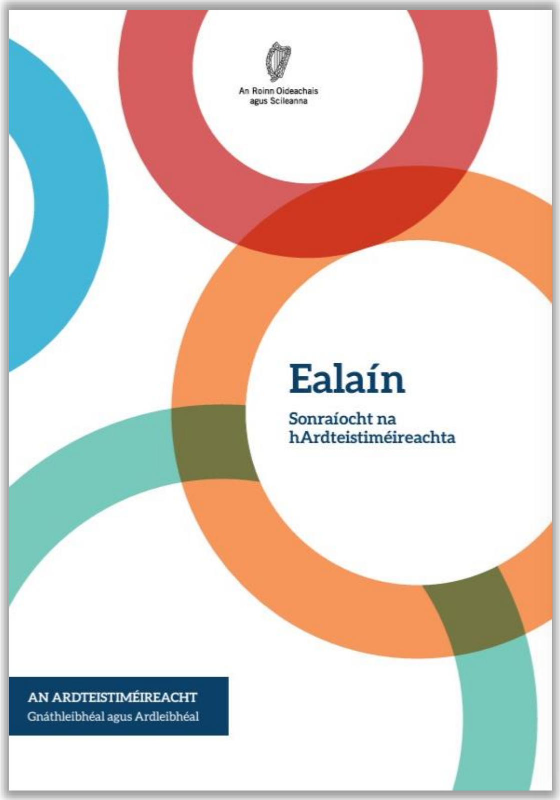

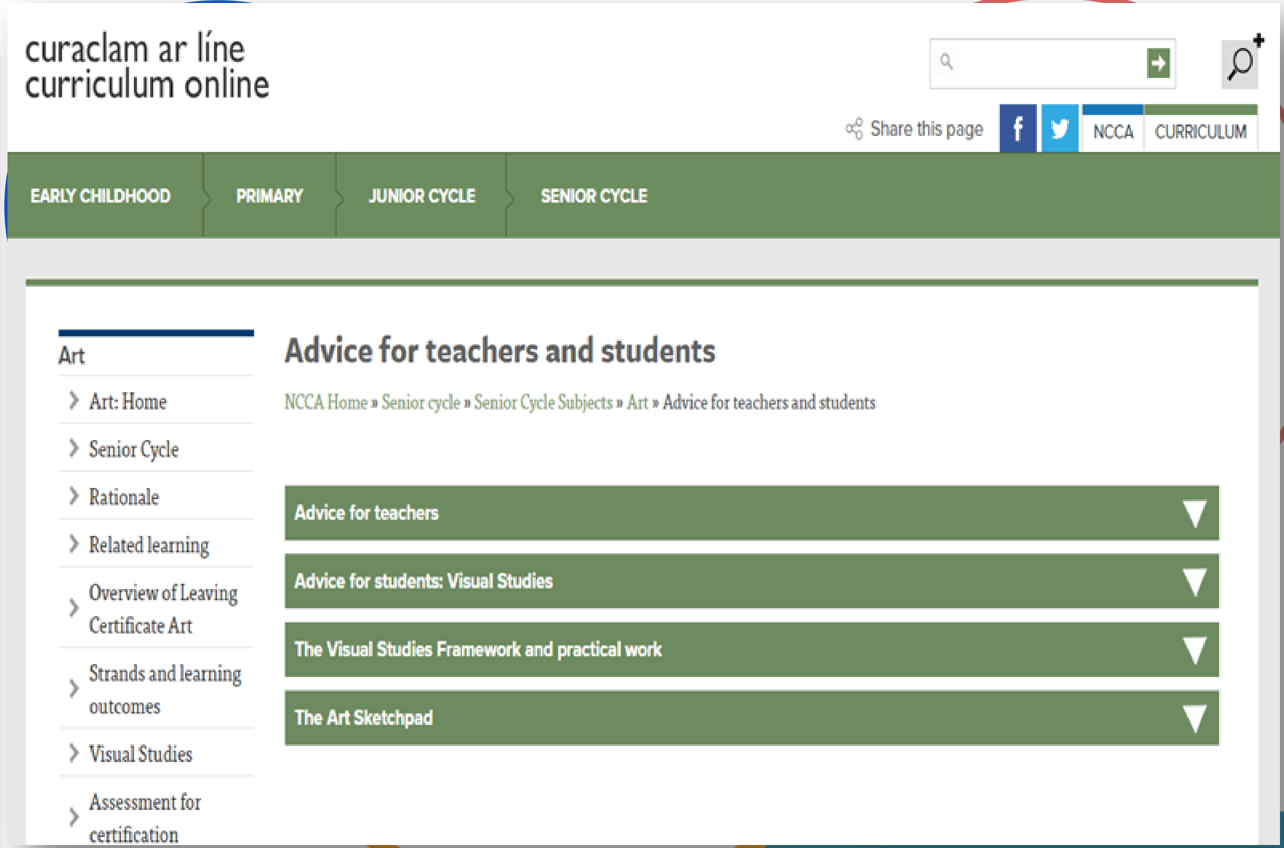

Réasúnaíocht, Aidhm agus Cuspóirí

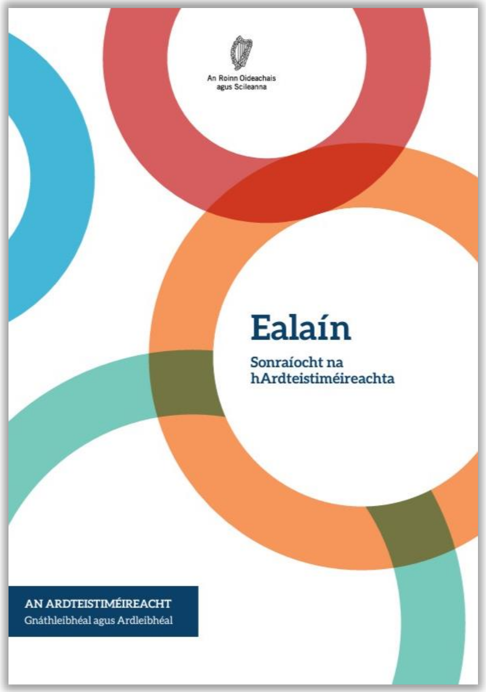

Réasúnaíocht

Deir an Réasúnaíocht go bhfuil an tsonraíocht bunaithe ar an bpróiseas ealaíne agus ar an gcaoi a gcabhraíonn sé leis an bhfoghlaim.

Aidhm

Is é is aidhm dEalaín na hArdteistiméireachta eolas, scileanna, tuiscint agus luachanna a fhorbairt san fhoghlaimeoir le go mbeidh sé ar a chumas smaoineamh a thabairt chun críche agus freagra a thabhairt ar a shaothar féin agus saothar daoine eile mar aon leis na saothair a thuiscint, agus anailís agus measúnú- a dhéanamh orthu.

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireachta , l. 6 & 7

Réasúnaíocht, Aidhm agus Cuspóirí

Oide

Cuspóirí

Tá sé de chuspóir ag Ealaín na hArdteistiméireachta a chur ar chumas an bhfoghlaimeoir an méid seo a leanas a dhéanamh:

- feasacht agus tuiscint ar aeistéitic a fhorbairt
- a scileanna criticiúla, praiticiúla, coincheapúla, láimhe agus fadhbréitigh a fhorbairt mar aon le tuiscint a fhorbairt ar an gcur chuige atriallach[2] a d'fhéadfadh a bheith i gceist
- scileanna taighde, cumarsáide agus machnaimh a fhorbairt
- cur agus cúiteamh le cleachtóirí reatha agus teagmháil a dhéanamh le cleachtas reatha, dánlanna, iarsmalanna agus spásanna ealaíne comhaimseartha, imeachtaí san fhíorshaol agus an pobal ealaíne i gcoitinne
- léirthuiscint a bheith aige dá shaothar féin agus freagra criticiúil a thabhairt air mar aon le saothar a phiaraí, an tsochaí agus an timpeallacht
- tuiscint a fháil ar an Amharcstaidéar agus ar an teanga chriticiúil agus fhisiúil a thacaíonn leis
- léirthuiscint a bheith aige do na próisis a bhaineann le taighde a dhéanamh ar an Ealaín, í a chruthú agus freagairt di mar scil fadsaoil, agus taitneamh a bhaint as na próisis.

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireacht, l. 7

Snáitheanna agus Snáithaonaid

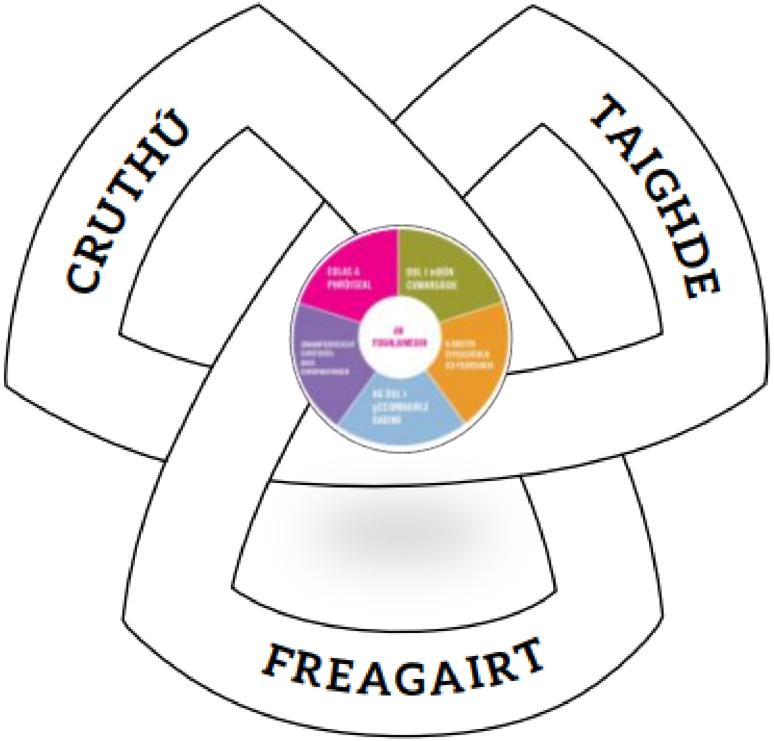

Cruthaigh

Snáithaonad

2.1 Déanamh
2.2 Comhthéacsúil fiosrúcháin
2.3 Próiseas
2.4 Cuir i gcrích/Cuir i láthair

Déan Taighde

Snáithaonad

1.1 Féachaint
1.2 Taifeadadh agus doiciméadú
1.3 Triail agus léirmhíniú
1.4 Fiosrúcháin chomhthéacsúla
1.5 Próiseas

Freagairt

Snáithaonaid

3.1 Anailís
3.2 Fiosrúcháin chomhthéacsúla
3.3 Tionchar agus luach
3.4 Machnamh criticiúil agus pearsanta
3.5 Próiseas

Torthaí Foghlama

Ráitis i sonraíochtaí curaclaim chun cur síos a dhéanamh ar an eolas, an tuiscint, na scileanna agus na luachanna a ba choir do scoláire a bheith in ann a léiriú tar éis tréimhse foghlama. Tugann torthaí foghlama na bloic thógála do mhúintéoirí chun a dteagasc, a bhfoghlaim agus a measúnú a phleanáil.

Fócas ar an bhFoghlaim CNCM, Torthaí Foghlama 05, l. 6

Torthaí Foghlama

Oide

Snáithaonaid

Torthaí Foghlama

Snáithe Freagartha

Foghlaimíonn an scoláire faoi	Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
3.1 Anailís	➢ plé a dhéanamh ar shamplaí ón Amharcstaidéar ➢ an smaointeoireacht agus na gnéithe ealaíonta a aithint ina obair féin agus in obair daoine eile ➢ smaointe agus saothar bunaithe agus nua a cheistiú
3.2 Fiosrúcháin chomhthéacsúla	➢ a shaothar féin a shuíomh i ndáil le saothar ealaíne eile i gcomhthéacs(anna) áirithe (go stíleach, go sóisialta, go polaitiúil, go heiticiúil, srl.)
3.3 Tionchar agus luach	➢ luach a chur ar a shaothar féin agus saothar daoine eile ➢ argóint nó cás a dhéanamh d'fhiúntas saothair leis an bhfaisnéis chomhthéacsúil chuí ➢ taithí a fháil ar ealaín trí fhreagairtí céadfacha agus/nó mothúchánacha
3.4 Machnamh criticiúil agus pearsanta	➢ plé a dhéanamh ar fhorbairt smaointe agus saothar ón gcoincheap go cur i gcrích ➢ fianaise a chur i láthair d'iniúchadh marthanach agus athraitheach ar spreagthach ➢ luach a chur ar iniúchadh marthanach agus athraitheach ar spreagthach
3.5 Próiseas	➢ cur síos a dhéanamh ar a spreagthach/réimse fiosrúcháin ➢ foinsí faisnéise a léirmhíniú ➢ freagairt do rogha líníochtaí, staidéar agus saothar críochnaithe ➢ a rogha freagairtí amhairc a shintéisiú ➢ réasúnaíocht éifeachtach lena roghanna a chur in iúl ➢ a thaighde, a phróisis, a chinnteoireacht agus a shaothar críochnaithe a chosaint

Snáithe Taighde

Foghlaimíonn an scoláire faoi	Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
1.1 Féachaint	➢ anailís a dhéanamh ar shaothar ealaíne ➢ stíl ealaíne a aithint agus gnéithe ábhartha a shainaithint ➢ teanga chriticiúil agus amhairc a úsáid le cur síos a dhéanamh ar shaothar ealaíne ➢ taithí a fháil ar an timpeallacht nádúrtha agus thógtha mar fhoinse inspioráide ➢ na foinsí a thacaíonn le forbairt a shaothair a shainaithint
1.2 Taifeadadh agus doiciméadú	➢ faisnéis ó réimse foinsí agus meán a bhailiú le chéile ➢ faisnéis amhairc a thaifeadadh trí réimse meán agus teicníochtaí ➢ a léirmhíniú den domhan a ghabháil ar bhealach fisiciúil/digiteach ➢ a bhunús lena rogha meán a chosaint
1.3 Triail agus Léirmhíniú	➢ faisnéis ón taighde a idirdhealú agus a bhaint as ➢ taifead amhairc anótáilte dá fhiosrúchán a tháirgeadh ➢ triail a bhaint as smaointe, meáin agus teicníochtaí ➢ scileanna fadhbréitigh a úsáid chun smaointe a fhorbairt
1.4 Fiosrúcháin chomhthéacsúla	➢ an comhthéacs níos leithne den chaoi a bhfuil an domhan ag athrú go leanúnach, go sóisialta, go polaitiúil, go heiticiúil, srl., a úsáid ina shaothar ➢ dul i ngleic le healaíontóir nó saothar ealaíne aitheanta ➢ an chaoi a mbíonn tionchar ag comhthéacs agus tréimhse ar smaointeoireacht ealaíonta a mhíniú ➢ naisc le healaíontóirí ón am a caitheadh agus ón am i láthair inar fiosraíodh topaicí nó téamaí den chineál céanna a shainaithint
1.5 Proiseas	➢ a spreagadh/réimse fiosrúcháin féin a cheapadh agus a fhorbairt ➢ foinsí faisnéise a shainaithint ➢ rogha líníochtaí agus staidéar a thacaíonn lena smaointe agus a shaothar a dhréachtú ➢ rogha freagairtí amhairc a úsáid atá ábhartha dá réimse staidéir ➢ réasúnaíocht dá roghanna a fhorbairt bunaithe ar a thaighde ➢ a phróiseas taighde agus cinnteoireachta a chur in iúl agus a anótáil

Snáithe Cruthaithe

Foghlaimíonn an scoláire faoi	Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
2.1 Déanamh	➢ coincheapa a fhorbairt ar bhealaí samhlaíocha agus cruthaitheacha ➢ bunfhoinsí a léirmhíniú lena n-áirítear an timpeallacht nádúrtha agus thógtha, agus cruth an duine mar fhoinse inspioráide ➢ scileanna, eolas agus teicnící cuí a chur i bhfeidhm ➢ saothar críochnaithe a chruthú bunaithe ar a thaighde
2.2 Fiosrúcháin chomhthéacsúla	➢ na gnéithe ealaíne agus na prionsabail deartha a chur i bhfeidhm agus a shaothar á chruthú agus á mheas ➢ léirmheas a dhéanamh ar shaothar daoine eile agus ar a shaothar féin ➢ a thaithí ar an Amharcstaidéar a aistriú chuig a shaothar praiticiúil
2.3 Próiseas	➢ cur síos a dhéanamh ar a spreagthach/réimse fiosrúcháin ➢ foinsí faisnéise a léiriú ➢ rogha líníochtaí, staidéar agus saothair réadaithe a chruthú ➢ a shaothar a fhorbairt, triail a bhaint as agus é a chur in eagar ➢ a rogha freagairtí amhairc ábhartha a chosaint ➢ aiříonna an mheáin a thuiscint agus iad a chur i bhfeidhm go cuí ➢ an réasúnaíocht lena roghanna a mhíniú ➢ a thaighde, a phróisis agus a chinntí ba chúis lena saothar críochnaithe a cheangal
2.4 Cur i gcrích/Cur i láthair	➢ a shaothar a choimeád agus a chur i láthair ar bhealach measta ➢ measúnú a dhéanamh ar bhrí agus ar chomhthéacs an tsaothair roghnaithe ➢ brí agus chomhthéacs an tsaothair roghnaithe a chur in iúl ➢ réasúnaíocht a chur in iúl chun a roghanna a mhíniú

Torthaí Foghlama

Oide

Cé go leagtar amach na torthaí foghlama a bhaineann le gach snáithe astu féin, níor cheart go dtuigfí as sin go bhfuil staidéar le déanamh ar na snáitheanna ina n-aonar. Barrfheabhsaítear rannpháirtíocht agus foghlaim an fhoghlaimeora trí thaithí iomlán chomhtháite ar na trí shnáithe... Ní féidir torthaí foghlama na hEalaíne a bhaint amach go hiomlán trí staidéar a dhéanamh ar ábhar nó scileanna a fhorbairt in aon snáithe amháin.

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireachta, l. 12

Gníomhaíocht

1. Tógaigí beagán ama le léamh trí na Torthaí Foghlama a bhaineann le gach ceann de na Snáitheanna
2. Cén t-eolas, tuiscint, scileanna agus luachanna a d'fhéadfaí a ghníomhachtú agus tú ag dul i ngleic leis na torthaí foghlama
3. Déanaigí bhur gcuid torthaí a roinnt agus a phlé leis an ngrúpa ag an mbord
4. Ainmnígí cainteoir chun tuairisc a thabhairt ar ais

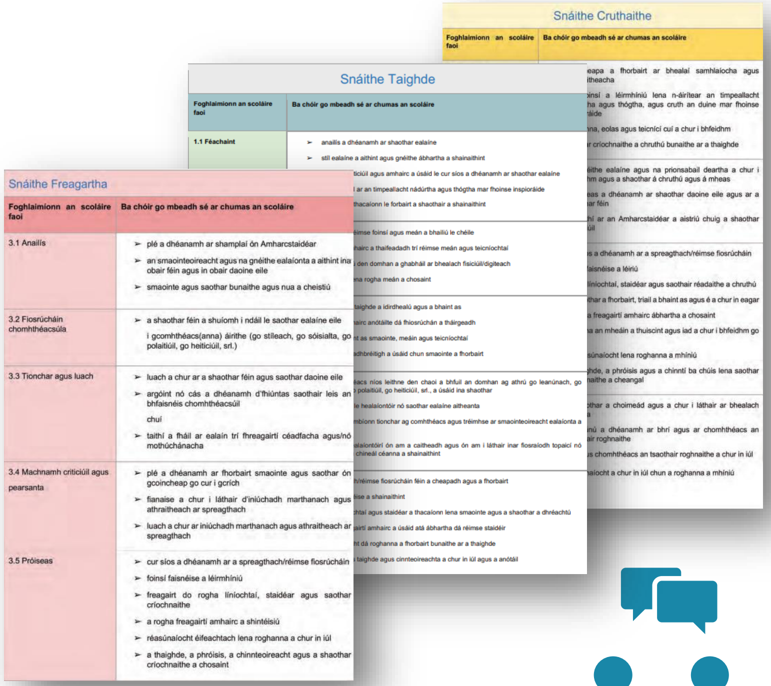

Snáithe Freagartha

Foghlaimíonn an scoláire faoi	Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
3.1 Anailís	➢ plé a dhéanamh ar shamplaí ón Amharcstaidéar ➢ an smaointeoireacht agus na gnéithe ealaíonta a aithint ina obair féin agus in obair daoine eile ➢ smaointe agus saothar bunaithe agus nua a cheistiú
3.2 Fiosrúcháin chomhthéacsúla	➢ a shaothar féin a shuíomh i ndáil le saothar ealaíne eile i gcomhthéacs(anna) áirithe (go stíleach, go sóisialta, go polaitiúil, go heiticiúil, srl.)
3.3 Tionchar agus luach	➢ luach a chur ar a shaothar féin agus saothar daoine eile ➢ argóint nó cás a dhéanamh d'fhiúntas saothair leis an bhfaisnéis chomhthéacsúil chuí ➢ taithí a fháil ar ealaín trí fhreagairtí céadfacha agus/nó mothúchánacha
3.4 Machnamh criticiúil agus pearsanta	➢ plé a dhéanamh ar fhorbairt smaointe agus saothar ón gcoincheap go cur i gcrích ➢ fianaise a chur i láthair d'iniúchadh marthanach agus athraitheach ar spreagthach ➢ luach a chur ar iniúchadh marthanach agus athraitheach ar spreagthach
3.5 Próiseas	➢ cur síos a dhéanamh ar a spreagthach/réimse fiosrúcháin ➢ foinsí faisnéise a léirmhíniú ➢ freagairt do rogha líníochtaí, staidéar agus saothar críochnaithe ➢ a rogha freagairtí amhairc a shintéisiú ➢ réasúnaíocht éifeachtach lena roghanna a chur in iúl ➢ a thaighde, a phróisis, a chinnteoireacht agus a shaothar críochnaithe a chosaint

8 nóiméad

Torthaí Foghlama

Oide

Snáithe Cruthaithe	
Snáithaonaid Foghlaimíonn an scoláire faoi	**Torthaí Foghlama** Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
2.3 Próiseas	● cur síos a dhéanamh ar a spreagthach/ réimse fiosrúcháin ● fionsí faisnéise a léiriú ● rogha líníochtaí, staidéar agus saothair réadaithe a chruthú …ger …o cuí ● an réasúnaíocht lena roghanna a mhíniú ● **a thaighde, a phróisis agus a chinntí ba chúis lena saothar críochnaithe a cheangal**

Ba cheart go bhféadfadh gach foghlaimeoir na torthaí foghlama a bhaint amach, ar a leibhéal inniúlachta féin..

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireachta, l. 13

Torthaí Foghlama

Oide

Snáithe Cruthaithe	
Snáithaonaid Foghlaimíonn an scoláire faoi	**Torthaí Foglama** Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
2.3 Próiseas	A thaighde, a phróisis agus a chinntí ba chúis lena saothar críochnaithe **a cheangal**

Briathra Gnímh: Ceangail: rud a shanhlú le rud eile agus cúiseanna

Torthaí Foghlama

Oide

Braitheann a mhéid is féidir plé leis an mbriarthar gnímh seo sa seamra ranga ar leibhéal cumais do scoláirí. Is mó a bhíonn múinteoirí in ann gníomhú leis seo chun difreáil a fheidhmiú dá gcuid scoláirí.

Fócas ar an bhFoghlaim CNCM, Torthaí Foghlama 05, l. 11

Cén fhoghlaim a bhíonn ag tarlú nuair a théann an scoláire i ngleic leis an Toradh Foghlama?

Cuid 1 den Ghníomhaíocht

Céim 1: Smaoinigh ar an toradh foghlama a shanntar do ghrúpa

Céim 2: Déan machnamh ar an mbriathar gnímh agus ar an gcur síos atá air

Céim 3: Pléigh an fhoghlaim a d'fhéadfadh an scoláire a dhéanamh dá rachadh sé/sí i ngleic leis an toradh foghlama seo

Pleanáil don Teagasc, don Fhoghlaim agus don Mheasúnú

Oide

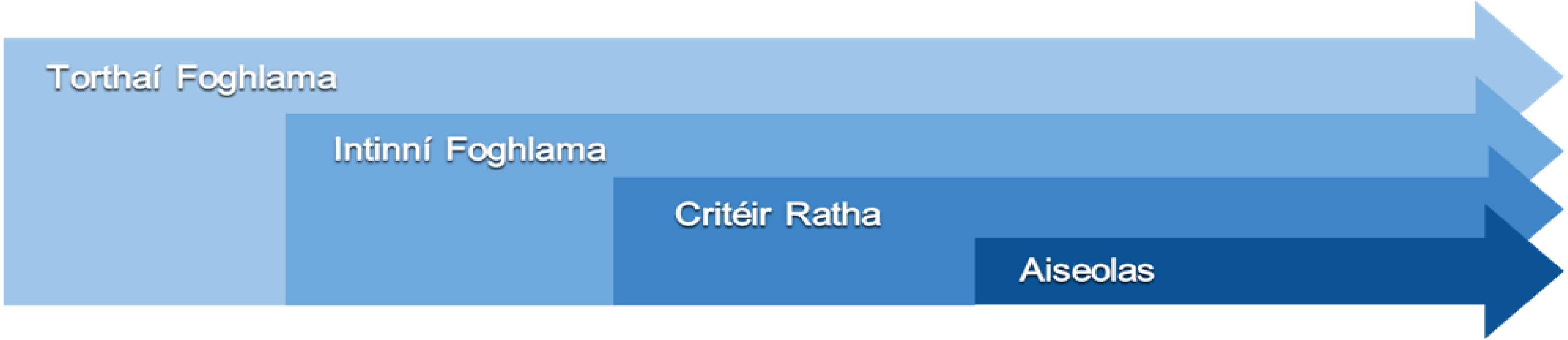

Céard atá tú ag iarraidh go bhfoghlaimeodh an scoláire?

Conas atá tú ag iarraidh go bhfoghlaimeodh an scoláire?

Cén chaoi a bhfuil a fhios agat go bhfuil sé foghlamtha acu?

Pleanáil don Teagasc, don Fhoghlaim agus don Mheasúnú

Oide

Nuair atáthar ag pleanáil, céard a ndéanann na ceisteanna seo nasc leis?

Úsáideann an múinteoir rúin foghlama agus critéir ratha a úsáid chun a phleanáil a thabhairt céim ar aghaidh agus beocht a chur sna torthaí foghlama i gcleachtas leis an scoláire.
Díriú CNCM ar an bhFoghlaim, Torthaí Foghlama 05, l. 6

Intinní Foghlama

Le Rúin Foghlama... cuirtear síos ar an méid ba cheart a bheith ***ar eolas ag an scoláire, go dtuigfeadh an scoláire agus go mbeadh an scoláire in ann a dhéanamh*** *mar thoradh ar ghníomhaíochtaí foghlama agus teagaisc.*

Ba chóir go gcabhródh ***rúin foghlama shoiléire leis an scoláire díriú, ní hamháin ar an tasc nó an ghníomhaíocht atá ag tarlú, ach ar an méid atá á fhoghlaim aige freisin****.*

Díriú CNCM ar an bhFoghlaim, Rúin Foghlama agus Critéir Ratha 01, l. 5

Intinní Foghlama

Snáithe	**Aonad Snáithe** Foghlaimíonn scoláirí faoi	**Torthaí Foghlama** BA choir go mbeadh scoláirí in ann	**Intinní Foghlama Samplacha** Cruthaithe ag an múinteoir (roinnte leis na scoláirí)
Cruthaigh	2.3 Próiseas	A thaighde, a phróisis agus a chinntí be chúis lena saothar críochnaithe **a cheangal**	Míneoimid ó bhéal na cinntí a ba chúis leis an saothar réadaithe Taispéanfaimid fianaise ar anótáil fhiúntach le linn an phróisis inár mbloc sceitseála Taispéanfaimid fianaise amhairc ar an taighde agus ar na próisis a d'imir tionchar ar ár gcinneadh as ar eascair an saothar réadaithe

An féidir leat a fheiceáil conas a forbraíodh iad agus a nascann said leis an bhfoghlaim atá beartaithe?

Cuid 2 den Ghníomhaíocht

Oide

Céím 1: Cinneadh faoi fhócas na foghlama

Céim 2: Aontú ar an tsainghníomhaíocht teagaisc a bheas ann

Céim 3: Intinní foghlama a chruthú a bhaineann leis an toradh foghlama a sannadh

Critéir Ratha Chomhthóghta

Tá Critéir Ratha nasctha le hIntinní foghlama.

Is é an múinteoir agus/nó an scoláire a fhorbraíonn iad agus déanann said cur síos ar an gcuma a bhíonn ar an rath.

Cabhraíonn said leis an múinteoir agus leis an scoláire breithiúnais a dhéanamh faoi chaighdeán foghlama an scoláire.

Fócas ar an bhFoghlaim CNCM Intinní Foghlama agus Critéir Ratha 01, l. 5

Critéir Ratha Chomhthóghta

Cé na cuir chuige a d'fhéadfá a úsáid chun Critéir Ratha a chruthú le do chuid scoláirí?

Critéir Ratha Chomhthógtha

Aonad Snáithe agus Torthaí Foghlama Ba choir go mbeadh scoláirí in ann	**Intinní Foghlama Samplacha** Cruthaithe ag an múinteoir (roinnte leis na scoláirí) **IS é a dhéanfaimid….**	**Critéir Ratha Samplacha (co-constructed with students)** **Is féidir liom…**
2.3 Próiseas A thaighde**,** a phróisis agus a chinntí be chúis lena saothar críochnaithe **a cheangal**	a bheith an ann a mhíniú ó bhéal cad iad na cinntí a ba chúis leis an saothar fianaise ar anótáil fhiúntach a thaispeáint le linn an phróisis inár mbloc sceitseála fianaise a thaispeáint go físiúil go raibh tionchar ag an taighde agus ag na próisis ar an saothar réadaithe	míniú a thabhairt ar an ngaol idir mo chuid taighde agus líníochtaí/bloc sceitseála trí chritíc ghrúpa, plé le linn an ranga cúiseanna a thabhairt le mo chinntí agus míniú a thabhairt ar mo shaothar réadaithe i ráiteas ealaíontóra téarmaíocht ealaíne a úsáid chun cur síos a dhéanamh ar mo chuid smaointeoireachta, fadhbréitigh agus mo roghanna a chosaint trí anótáil fhiúntach i mo bhloc sceitseála fianaise a thaispeáint go físiúil ar thionchar an amharcstaidéir i mo chuid oibre trí na GEPDnna/ na meáin/ téama nó meascán díobh

Cuid 3 den Ghníomhaíocht

Oide

Céim 1:Déanaigí athbreithniú ar na hIntinní foghlama a chruthaigh bhur ngrúpa níos luaithe

Céim 2: Comhchruthaígí critéir ratha a bheidh nasctha leis na hIntinní foghlama

15 nóiméad

Pleanáil Éifeachtach

Oide

Intinní Foghlama

Cad é a fhoghlaimeoidh na scoláirí

- Fócas ar na bhfoghlaim
- Nasctha leis an bhfoghlaim atá beartaithe
- Scríofa i dteanga atá sothuigthe ag na scoláirí
- Nasctha le toradh foghlama amháin nó níos mó sa tsonraíocht
- Ní mór dóibh a bheith leathan go leor chun freastal ar gach cumas i rang

Critéir Ratha

An chaoi a mbeidh a fhios agat go bhfuil a fhios acu

- Nasctha leis na hintinní foghlama
- Cuireann said síos ar an gcuma a bhíonn ar an rath
- Comhchruthaítear iad leis na scoláirí
- Is scafláil don fhoghlaim iad
- Bunús do aiseolas, piarmheasúnú agus féinmheasúnú
- Tugtar athfhéachaint orthu le linn na foghlama

Oiriúnaithe ó CNCM, Fócas ar an Bhfoghlaim, Leabhra 1, l. 22